काय छापायचे

- **एकदाच, तुमच्यासाठी:** run.pdf, 1 पान. सत्र चालवताना ते हातात ठेवा.
- **प्रत्येक मुलीसाठी एक प्रत:** sheets.pdf, 2 पाने. पान अ आणि पान ब. म्हणजे प्रत्येक मुलीसाठी 2 पाने.
- **हे छापायची गरज नाही:** या मार्गदर्शिकेतील पाने 5 ते 6, उत्तरे. त्याशिवायही सत्र चालते.

मार्गदर्शिका, माझे नाव, माझा आवाज

गट 4 ते 30 · शाश्वत विकास ध्येये 4, 5 · मराठी आवृत्ती · प्रकाशित · AI translation from English master, Machine translation; English master by Nameet Potnis

या आवृत्तीविषयी. ही आवृत्ती इंग्रजी संचातून कृत्रिम बुद्धिमत्तेने अनुवादित केली आहे. यात चुका असू शकतात. काही दुरुस्त करायचे असेल किंवा वेगळ्या शब्दांत सांगायचे असेल तर hello@potnis.org वर लिहा — आम्ही ती सुधारून देऊ.

About this edition. This edition was translated from the English pack with AI. It may contain mistakes. Write to hello@potnis.org if something should be fixed or said differently — we will update it.

खोलीत जाण्यापूर्वी

- **प्रत्येक नाव तिने म्हटले तसेच परत म्हणा. मुलीच्या स्वतःच्या नावाचा उच्चार कधीच दुरुस्त करू नका.**
- कोणी येण्याआधी प्रत्येक मुलीमागे एक A4 कागद मधून फाडून ठेवा; प्रत्येक अर्धा म्हणजे एक नावाचे कार्ड.
- वीसपेक्षा जास्त मुली असतील तर 60 मिनिटांची आवृत्ती जोड्यांनी चालवा: ती लिहीत असताना तुम्ही प्रत्येकीपर्यंत एकदा पोहोचणे यावरच हे सत्र उभे आहे.
- शुद्धलेखन हे आजचे काम नाही. तिला जसे ऐकू येते तसे लिहिलेले चालवून घ्या.
- कापायचे काम तुम्ही करा, किंवा तिने रेघेवरून फाडावे. लहान मुलांची कात्री फक्त तुम्ही शेजारी असताना.

हे घरी एकदाच वाचा. खोलीत तुम्हाला फक्त सत्राचे पान लागते. इथे "तुम्ही" म्हटले आहे, तिथे सत्र चालवणारी कोणीही अभिप्रेत आहे: वर्ग घेणारी ताई, स्वयंसेविका किंवा मोठी बहीण.

संबोधनाविषयी. मराठीत क्रियापद लिंगानुसार बदलते, आणि ही मार्गदर्शिका सत्र चालवणारीला स्त्रीलिंगी संबोधते, कारण ही सत्रे चालवणाऱ्या बहुतेक स्त्रिया आणि मुली आहेत. पुरुषानेही हे सत्र संपूर्णपणे चालवता येते: सगळ्या सूचना जशाच्या तशा त्याच्यासाठीही आहेत.

ही कोणासाठी

- **4 ते 7 वर्षांच्या मुलींसाठी.** बहुतेकींना अजून वाचता येणार नाही, आणि तसेच अपेक्षित आहे.
- **वाचन आणि लेखन.**
- **गटाचा आकार.** 4 ते 30 मुली. वीसच्या वर असतील तर 60 मिनिटांची आवृत्ती चालवा आणि मुलींना जोड्यांनी बसवा, कारण ती लिहीत असताना तुम्ही प्रत्येकीपर्यंत एकदा पोहोचणे यावरच अख्खे सत्र उभे आहे.

- **एकाच खोलीत वेगवेगळे स्तर.** हीच एक कृती संपूर्ण पल्ला सांभाळते. जिला अजून अक्षरे काढता येत नाहीत ती तुमच्या नमुन्यावरून नाव गिरवते, किंवा फाडलेल्या कागदाच्या अक्षरांनी ते जुळवून मग गिरवते. जिला नाव सहज लिहिता येते ती एकदा नाव लिहिते, मग पूर्ण नाव लिहिते, मग स्वतःविषयी दुसरे वाक्य जोडते. कोणालाही वेगळे पान दिले जात नाही.

काय लागेल

- प्रत्येक मुलीसाठी मुलींच्या पानांचा एक कागद
- प्रत्येक मुलीसाठी नावाच्या कार्डासाठी अर्धा कागद, एक A4 मधून फाडून केलेला
- प्रत्येक मुलीसाठी एक पेन्सिल, किंवा दोघींत एक
- **फुकट आणि ऐच्छिक:** सुरुवातीच्या गोलात फिरवायला चुरगळलेल्या कागदाचा गोळा, आणि कार्डे टांगायला एक दोरी किंवा रिकामी भिंत
- **इथले काहीही विकत घ्यावे लागत नाही.**

सत्राचा आकार असा का

गोल पेन्सिलीच्या आधी येतो. ज्या मुलीने गटासमोर स्वतःचे नाव आधीच मोठ्याने म्हटले आहे, तिला ते लिहिताना गमावण्यासारखे कमी उरते. दुसरी फेरी — आज कसे वाटते त्याचा एक शब्द — मुद्दाम छोटी आहे: ती फक्त एक शब्द मागते, आणि तो द्यायला जवळजवळ कोणीच नकार देत नाही.

प्रत्येक नाव तिने म्हटले तसेच परत म्हणा. या सत्रातली ही सगळ्यात महत्त्वाची कृती आहे. ऐकायला चुकले तर एकदा, हळू आवाजात विचारा आणि पुढे जा. मुलीच्या स्वतःच्या नावाचा उच्चार कधीच दुरुस्त करू नका.

वाक्यांची सुरुवात आधी तुम्ही भरता, दोनदा. मुलगी नुकत्याच ऐकलेल्या वाक्याचा आकार उचलते. स्वतःविषयीच्या साध्या खऱ्या गोष्टी वापरा, प्रसिद्ध माणसे नको; नाहीतर परत प्रसिद्ध माणसेच येतील. मग ज्या मुलीने प्रयत्न केला तिचे कौतुक करा, सगळ्यात चांगले वाक्य कोणाचे ते नाही.

ती लिहीत असताना तुम्ही प्रत्येकीपर्यंत एकदा पोहोचता. खोलीतून मारलेली ती एक फेरी म्हणजे जिने सुरुवातच केली नाही ती सापडण्याची जागा, आणि त्यासाठीच 45 मिनिटांची आवृत्ती आहे. 30 मिनिटांच्या आवृत्तीत बारापेक्षा मोठ्या गटात ते तुम्हाला जमणार नाही.

शुद्धलेखन हे आजचे काम नाही. तिला जसे ऐकू येते तसे लिहिलेले काहीही न बोलता चालवून घ्या. तिने स्वतः सांगितले तरच दुरुस्त करा. या वयात अक्षर उलटे येणे किंवा शिरोरेषा सुटणे सामान्य आहे. ते लक्षात ठेवा, पुढच्या सत्रात सांगा, आज पुढे जा.

प्रत्येकजण हातात काहीतरी घेऊन बाहेर पडते. नावाचे कार्ड हाच सगळा मुद्दा आहे. प्रत्येक मुलगी स्वतःच्या हाताने केलेले, स्वतःचे नाव असलेले कार्ड घेऊन जाते, आणि तुम्ही ते मोठ्याने बोलून दाखवता.

"आम्ही तुझे ऐकले." प्रत्येकीच्या सांगण्यानंतर सगळा गट हे एकत्र म्हणतो, म्हणजे तिने काय वाचले यावरून कोणाचीही पारख होत नाही. वाचणे, पान वर धरणे, किंवा तुम्हाला वाचू देणे — तिन्ही सारख्याच किमतीचे सांगणे आहे.

सगळ्यांना सामावून घेताना

अजून वाचता न येणारी मुलगी. या सत्रात तिला कुठेही वाचावे लागत नाही. प्रत्येक वाक्याची सुरुवात लिहिण्याआधी मोठ्याने म्हटली जाते, आणि ती प्रत्येक भाग तोंडी, चित्राने किंवा गिरवून पूर्ण करू शकते. तिचे नाव तिच्या कार्डावर हलक्या हाताने लिहून द्या म्हणजे ती त्यावरून गिरवेल, किंवा कागदाची अक्षरे फाडून द्या, ती क्रमाने लावून मग ती उतरवेल. शेवटी तिच्या हातात सगळ्यांसारखेच कार्ड असते, आणि तुम्ही ते मोठ्याने बोलून दाखवता.

उशिरा येणारी मुलगी. नाव माहीत असेल तर नावाने बोलवा, बसवा, आणि खोली कुठेही पोहोचली असली तरी तिला कार्ड देऊन लिहिण्याच्या पायरीवर सुरू करा. गटाला मागे नेऊ नका, आणि उशिराचे कारणही विचारू नका. इतर लिहीत असताना एका वाक्यात तिला सांगा: "आपण आपले नाव लिहितो आहोत, मग स्वतःविषयी एक खरी गोष्ट." ती सांगण्याच्या वेळी आली तरी ती कार्ड करतेच, आणि पुढच्या वेळी सांगते.

खोलीत मुलगे असतील तर. तेच कृती आणि तीच पाने ते करतात. वेगळा गट करू नका आणि कोणालाही बाहेर पाठवू नका. तुम्ही पाहायचे ते सांगण्याचे गोल, कारण मोकळीक दिली तर मुलगे आणि आत्मविश्वासी मुली ते आधी भरून टाकतील. सांगणे सुरू होताना एकदाच एक नियम म्हणा आणि तो सगळ्यांना लावा: ज्यांना सांगायचे आहे त्या सगळ्यांचे एकदा होईपर्यंत कोणीही दुसऱ्यांदा बोलणार नाही.

आणखी दोन गोष्टी. हजेरीपटावरच्या नावापेक्षा घरी हाक मारतात ते नाव एखादी मुलगी लिहीत असेल, तर आजपुरते तेच तिचे नाव; दुसरे नंतर घालू असे फक्त तिला हवे असेल तरच सुचवा. गटाची घरची भाषा मराठी नसेल, तर गोल आणि वाक्यांच्या सुरुवाती घरच्या भाषेत चालवा, आणि लिहिताना त्याच सुरुवाती मराठीत आणा.

काही बिघडले तर

गोलात कोणीच पहिले बोलायला तयार नाही. वाट पाहत बसू नका, कारण शांतता घट्ट होत जाते. तुमच्याच वाक्याचे उत्तर दुसऱ्यांदा द्या, काहीतरी साधे आणि थोडे गमतीचे, मग खोलीला विचारण्याऐवजी शेजारच्या मुलीकडे वळून तिला ते थेट विचारा. गोलातल्या क्रमाने आणखी दोघींना घ्या, मग पुन्हा सगळ्यांसाठी मोकळे करा. खोली थंड असेल तेव्हा आमंत्रणापेक्षा दिशा उपयोगी पडते.

अर्धा गट दोन मिनिटांत संपवतो आणि बाकीच्यांनी सुरुवातही केलेली नसते. एकाच खोलीत वेगवेगळे स्तर असलेल्या लहान वयाच्या गटाचा हा नेहमीचा आकार आहे, सत्रातली चूक नाही. पटकन संपवणाऱ्यांना त्यांनी मागण्याआधीच पुढचे काम द्या: कार्डाच्या मागे आठवणीने पुन्हा नाव, मग पूर्ण नाव, मग स्वतःविषयी दुसरे खरे वाक्य. मग त्यांचा उपयोग करा. जिचे झाले आहे ती अजून लिहीत असलेल्या मुलीला वाक्याची सुरुवात मोठ्याने वाचून दाखवू शकते. त्यातून तुम्हाला ज्यांनी सुरुवातच केली नाही त्यांच्यापर्यंत पोहोचण्याची मिनिटे मिळतात.

हिच्यात बदल कसे करावे

उदाहरणांतली नावे, पदार्थ आणि ठिकाणे तुमच्या खोलीतल्या मुलींना ओळखीची असतील तशी बदला. परवाना त्यासाठीच आहे.

- उदाहरणातले नाव: तुमच्या खोलीतल्या मुलीला माहीत असेल असे नाव वापरा.
- ठिकाण, उदाहरणार्थ बाजार: सगळ्यात जवळचे तसेच ठिकाण वापरा.
- घरची भाषा: बोलण्याचा भाग तिच्यात चालवा, मग कागदावर मराठीत आणा.

कमी किंवा जास्त वेळेत

30 मिनिटे. 0 ते 4 नावांचे गोल, 4 ते 10 मोठ्याने म्हणणे, 10 ते 20 माझे नाव लिहिणे, 20 ते 27 माझे वाक्य, 27 ते 30 सांगणे आणि समारोप. लिहिण्याला दहा मिनिटे मिळतात, त्यामुळे बहुतेक मुलींना तीनऐवजी एकदाच सावकाश नाव लिहिता येते, आणि बारापेक्षा मोठ्या गटात प्रत्येकीपर्यंत एकेक करून पोहोचणे जमणार नाही. जमले तर 45 चालवा.

45 मिनिटे. सत्राच्या पानावरचे घड्याळ.

60 मिनिटे. 0 ते 6 नावांचे गोल, 6 ते 18 मोठ्याने म्हणणे, 18 ते 36 माझे नाव लिहिणे, 36 ते 50 माझे वाक्य, 50 ते 60 सांगणे आणि समारोप. वाक्याच्या पायरीत मुली जोड्यांनी काम करतात, आणि प्रत्येकजण स्वतःविषयी तसेच जोडीदारणीविषयीही एक ओळ लिहिते. सांगण्याचा शेवटचा टप्पा इतका मोठा असतो की ज्या प्रत्येकीला बोलायचे आहे तिला बोलता येते.

सत्र सुरक्षित ठेवताना

या सत्रात एक कार्ड कापले जाते. चार-पाच वर्षांच्या मुलींबरोबर कापायचे काम तुम्ही करा, किंवा तिने ठिपक्यांच्या रेघेवरून फाडावे — ते तितकेच चांगले चालते. लहान मुलांची कात्री फक्त तुम्ही शेजारी असतानाच, आणि तिचे काम संपल्याच्या क्षणी ती परत तुमच्या हातात.

CC BY 4.0 · Potnis Family / potnis.org. मूळ इंग्रजी मजकूर लिहिला आणि संपादित केला नमित पोटणीस (Nameet Potnis) यांनी. ही मराठी आवृत्ती इंग्रजी आवृत्तीवरून केलेले एआय भाषांतर आहे आणि ती कोणत्याही माणसाने मराठीत तपासलेली नाही. श्रेय देऊन प्रत काढा, छापा, बदला आणि वाटा.

उत्तरे आणि सत्र चालवण्याच्या सूचना

उत्तरे आणि काय बोलायचे, माझे नाव, माझा आवाज

या आवृत्तीविषयी. ही आवृत्ती इंग्रजी संचातून कृत्रिम बुद्धिमत्तेने अनुवादित केली आहे. यात चुका असू शकतात. काही दुरुस्त करायचे असेल किंवा वेगळ्या शब्दांत सांगायचे असेल तर hello@potnis.org वर लिहा — आम्ही ती सुधारून देऊ.

About this edition. This edition was translated from the English pack with AI. It may contain mistakes. Write to hello@potnis.org if something should be fixed or said differently — we will update it.

उत्तरे

या संचात एकच बरोबर उत्तर असे काही नाही. मुलगी जे नाव स्वतःचे म्हणून सांगते ते स्वीकारा, आणि तिच्यापुरते खरे असलेले कोणतेही वाक्य स्वीकारा.

पान हातात घेण्याआधी दोन गोष्टी माहीत असाव्यात:

- या वयात अक्षर उलटे येणे, अर्धवट राहणे, शिरोरेषा न जोडली जाणे किंवा मात्रा चुकीच्या बाजूला बसणे हे सामान्य आहे, थांबण्यासारखी चूक नाही. ते लक्षात ठेवा, पुढच्या सत्रात तिला सांगा, आज पुढे जा.
- जसे ऐकू येते तसे लिहिणे म्हणजे मुलगी लिहिते आहे, मुलगी चुकते आहे असे नाही. ऱ्हस्व-दीर्घसुद्धा आज दुरुस्त करायचे नाही; तिने स्वतः सांगितले तरच.

काय दिसू शकते

पानावर काय आहे	पुढे काय द्यायचे
फक्त नाव, किंवा नाव आणि चित्र	तिचे नाव तिला परत म्हणा, मग "मला _____ आवडते" ही सुरुवात मोठ्याने वाचा आणि तिला तोंडी उत्तर द्यायला सांगा. तिला हवे असेल तर तिचे उत्तर तिच्या नावाखाली लिहा, आणि ती त्यावरून गिरवेल.
नाव आणि एक छोटे वाक्य, जसे "मला खेळायला आवडते"	त्याविषयी एकच प्रश्न विचारा: "आणखी काय?" मग आणखी एका खऱ्या गोष्टीसाठी कोरी ओळ दाखवा.
नाव आणि दोन किंवा जास्त वाक्ये, लेखन बऱ्यापैकी जमलेले	तिला पूर्ण नाव लिहायला सांगा, मग शेजारी बसलेल्या मुलीविषयी एक ओळ लिहायला सांगा.

अडणारे ठिकाणे

काय होते	काय बोलायचे किंवा करायचे
"मला काय सांगायचे ते कळत नाही"	चार गोष्टी मोठ्याने सांगा आणि तिला निवडू द्या: मदत करणे, खेळणे, पळणे, गाणे. मग तिची निवड पूर्ण वाक्यात तिला परत सांगा, म्हणजे लिहिण्याआधी ती ते ऐकेल.
ती गोलात सांगायला तयार नाही	तिला न बोलता पान वर धरू द्या, किंवा तिने हो म्हटले तर तुम्ही वाचा. दोन्ही म्हणजे सांगणेच. हात वर न केलेल्या मुलीला कधीच नाव घेऊन उभे करू नका.
ती देवनागरीशिवाय दुसऱ्या लिपीत लिहिते	ते तिचे नाव बरोबर लिहिलेलेच आहे. त्याचे कौतुक करा, कार्ड तसेच ठेवा, आणि तिने मागितले तरच शेजारी देवनागरीत लिहा. ही मराठी आवृत्ती आहे; मूळ संच इंग्रजीत आहे.
ती म्हणते की तिचे नाव चुकीचे आहे, किंवा हजेरीपटावरचे नाव ती वापरत नाही	ती आज जे नाव वापरते तेच वापरा. दुसरे नाव नंतर कार्डावर घालू असे सुचवा, आणि तिला हवे असेल तरच.
ती तीन मिनिटांत सगळे संपवते	आठवणीने पूर्ण नाव, मग जोडीदारणीविषयी एक ओळ. मग अजून लिहीत असलेल्या मुलीला ती एक सुरुवात मोठ्याने वाचून दाखवेल.

सत्रानंतर

नावांची कार्डे जपून ठेवा, एका फायलीत किंवा भिंतीवर. वाचन-लेखनाचे पुढचे सत्र "शेजारी बसलेल्या मुलीला तुझ्या नावाचे कार्ड वाचून दाखव" याने सुरू करता येते; त्याला एक मिनिट लागते आणि काहीही सुरू होण्याआधी प्रत्येक मुलीच्या हाती एक जिंकलेली गोष्ट देते.

CC BY 4.0 · Potnis Family / potnis.org